ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2001

Vyhlásené: 01.06.2001 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

201

NARIADENIE VLÁDY
Slovenskej republiky

z 23. mája 2001

o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko

Vláda Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 158/2001 Z. z. nariaďuje:

§ 1
Predmet úpravy

Toto nariadenie upravuje minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky na pracovisko.

§ 2
Pracovisko

Pracoviskom sa na účely tohto nariadenia rozumie miesto, ktoré je určené na výkon práce zamestnancov, a akékoľvek iné miesto v priestoroch zamestnávateľa, ku ktorému má zamestnanec prístup počas svojej práce.

§ 3
Pôsobnosť

(1) Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky pracoviská v odvetviach činnosti výrobnej sféry a nevýrobnej sféry okrem pracovísk uvedených v odseku 2.

(2) Toto nariadenie sa nevzťahuje na

a) dopravné prostriedky používané mimo pracoviska zamestnávateľa a na pracoviská v dopravných prostriedkoch,

b) dočasné pracoviská alebo mobilné pracoviská,

c) pracoviská, na ktorých sa vykonáva banská činnosť a dobývanie ložísk nevyhradených nerastov,[1])

d) rybárske plavidlá,

e) polia, lesy a iné plochy, ktoré sú súčasťou pôdohospodárskeho pracoviska a lesníckeho pracoviska a sú situované mimo jeho objektov.

§ 4
Všeobecné požiadavky

Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov na pracovisku zamestnávateľ zabezpečí pracovisko tak, aby

a) dopravné cesty k núdzovým východom a samotné núdzové východy boli trvalo voľné a mohli sa kedykoľvek používať,

b) sa vykonávala údržba pracoviska, pracovných prostriedkov a zariadení, najmä tých, ktoré sú uvedené v prílohách č. 1 a 2 k tomuto nariadeniu, a aby každá zistená závada, ktorá má vplyv na bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov, sa čo najskôr odstránila,

c) pracovisko, pracovné prostriedky a zariadenia, najmä tie, ktoré sú uvedené v prílohe č. 1 bode 6 a v prílohe č. 2 bode 6 k tomuto nariadeniu, sa pravidelne čistili a udržiavali tak, aby zodpovedali primeranej úrovni hygieny,

d) bezpečnostné prostriedky a zariadenia určené na prevenciu alebo vylúčenie nebezpečenstiev, najmä tých, ktoré sú uvedené v prílohe č. 1 a 2 k tomuto nariadeniu, sa pravidelne udržiavali a kontrolovali s cieľom zabezpečiť ich funkčnosť.

§ 5
Informovanie zamestnancov

Zamestnávateľ zabezpečí, aby zamestnanci, zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci[2]) a príslušný odborový orgán boli informovaní v súlade s osobitným predpisom o všetkých opatreniach vykonávaných na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku.

§ 6
Účasť zamestnancov

Zamestnávateľ umožní zamestnancom, zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a príslušnému odborovému orgánu zúčastňovať sa na riešení problematiky, ktorú upravuje toto nariadenie.

§ 7
Spoločné a prechodné ustanovenia

(1) Pracovisko, ktoré sa uvedie do prevádzky po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia, musí vyhovovať požiadavkám na bezpečnosť a ochranu zdravia na pracovisku uvedeným v prílohe č. 1 k tomuto nariadeniu.

(2) Pracovisko uvedené do prevádzky pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia musí spĺňať minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia na pracovisku uvedené v prílohe č. 2 najneskôr do dvoch rokov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

(3) Zmeny na pracovisku vykonané po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia musia vyhovovať požiadavkám na bezpečnosť a ochranu zdravia na pracovisku uvedeným v prílohe č. 1 tohto nariadenia.

§ 8
Účinnosť

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. júna 2001.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 201/2001 Z. z.

POŽIADAVKY NA BEZPEČNOSŤ A OCHRANU ZDRAVIA NA PRACOVISKU, KTORÉ BUDE UVEDENÉ DO PREVÁDZKY PO NADOBUDNUTÍ ÚČINNOSTI TOHTO NARIADENIA

1. Všeobecne

Požiadavky uvedené v tejto prílohe sa uplatňujú vždy, keď to vyžaduje charakter pracoviska, činnosť, okolnosti alebo riziko ohrozenia zdravia.

2. Stabilita a pevnosť

Budovy, v ktorých sú umiestnené pracoviská, musia konštrukciou a pevnosťou vyhovovať účelu ich používania.

3. Elektrické inštalácie

Elektrická inštalácia sa musí navrhnúť a vyhotoviť tak, aby nebola zdrojom nebezpečenstva požiaru alebo výbuchu; osoby musia byť primerane chránené pred nebezpečenstvom úrazu, ktorý by mohol byť spôsobený priamym alebo nepriamym kontaktom s elektrickou inštaláciou.

Návrh, vyhotovenie a výber materiálov a ochranných zariadení musia zodpovedať napätiu, podmienkam prostredia a spôsobilosti osôb, ktoré majú prístup k častiam inštalácie.

4. Únikové cesty a núdzové východy

4.1. Únikové cesty a núdzové východy musia zostať trvalo voľné a musia viesť čo najkratšou cestou na voľné priestranstvo alebo do bezpečného priestoru.

4.2. V prípade nebezpečenstva musia mať zamestnanci možnosť rýchlo a čo najbezpečnejšie opustiť všetky pracoviská.

4.3. Počet, rozmiestnenie a rozmery únikových ciest a núdzových východov závisia od charakteru vybavenia a rozmerov pracovísk a od maximálneho počtu osôb, ktoré sa môžu na týchto pracoviskách nachádzať.

4.4. Dvere núdzových východov sa musia otvárať smerom von.

Pre núdzové východy nemožno použiť posuvné dvere alebo otáčavé dvere.

Dvere núdzových východov nesmú byť zamknuté ani zaistené takým spôsobom, ktorý by znemožňoval ich jednoduché a rýchle otvorenie osobe, ktorá by ich v prípade nebezpečenstva chcela použiť.

4.5. Určené únikové cesty a núdzové východy sa musia označiť značkami podľa osobitných predpisov.

Značky sa musia umiestniť na vhodných miestach a vyhotoviť tak, aby boli trvanlivé a zreteľne čitateľné.

4.6. Únikové dvere nesmú byť uzamknuté.

Únikové cesty, núdzové východy a dopravné cesty a dvere vedúce k nim musia byť trvalo voľné, aby sa mohli kedykoľvek bez problémov použiť.

4.7. Únikové cesty a núdzové východy, ktoré vyžadujú osvetlenie, sa musia vybaviť núdzovým osvetlením primeranej intenzity pre prípad výpadku osvetlenia.

5. Zisťovanie a hasenie požiaru

5.1. V závislosti od veľkosti a spôsobu využívania budov, ich vybavenia a v závislosti od fyzikálnych a chemických vlastností látok, ktoré sa v nich nachádzajú, a od maximálneho potenciálneho počtu prítomných osôb sa musia pracoviská vybaviť vhodným protipožiarnym zariadením a v prípade potreby detektormi požiaru a výstražnými systémami.

5.2. Neautomatické protipožiarne zariadenia musia byť ľahko prístupné a jednoducho použiteľné. Tieto zariadenia sa musia označiť značkami podľa osobitných predpisov. Značky sa musia umiestniť na vhodných miestach a vyhotoviť tak, aby boli trvanlivé a zreteľne čitateľné.

6. Vetranie uzatvorených pracovísk

6.1. Na uzatvorených pracoviskách treba vykonať opatrenia na zabezpečenie dostatočného prívodu čerstvého vzduchu so zreteľom na používané pracovné postupy a fyzickú záťaž zamestnancov.

Ak sa použije nútené vetranie, musí sa udržiavať v prevádzkyschopnom stave.

Ak je to potrebné na ochranu zdravia zamestnancov, musí každú poruchu núteného vetrania indikovať kontrolný systém.

6.2. Klimatizácia alebo mechanické vetranie sa musí prevádzkovať takým spôsobom, aby zamestnanci neboli vystavení prievanu spôsobujúcemu tepelnú nepohodu.

Akékoľvek odpady a nečistoty, ktoré môžu bezprostredne ohroziť zdravie zamestnancov znečistením ovzdušia, sa musia bezodkladne odstrániť.

7. Teplota na pracovisku

7.1. Počas pracovného času teplota v miestnostiach, v ktorých sú umiestnené pracoviská, musí byť primeraná so zreteľom na používané pracovné postupy a fyzickú záťaž zamestnancov.

7.2. Teplota v odpočívacích priestoroch, služobných miestnostiach, zariadeniach pre osobnú hygienu, v jedálňach a v miestnostiach prvej pomoci musí byť primeraná účelu týchto priestorov.

7.3. Okná, strešné okná, svetlíky a sklenené obvodové segmenty musia zabraňovať nadmernému pôsobeniu slnečného svetla vo vzťahu k charakteru práce a pracoviska.

8. Prirodzené a umelé osvetlenie pracovísk

8.1. Pracoviská sa musia v čo najväčšej miere osvetliť prirodzeným svetlom a vybaviť umelým osvetlením primeraným bezpečnosti a ochrane zdravia zamestnancov.

8.2. Osvetlenie v miestnostiach, v ktorých sa nachádzajú pracoviská, a na chodbách sa musí umiestniť tak, aby nehrozilo nebezpečenstvo úrazu zamestnancov ako dôsledok druhu osvetlenia a spôsobu jeho inštalovania.

8.3. Pracoviská, na ktorých sú zamestnanci osobitne vystavení nebezpečenstvu v prípade poruchy umelého osvetlenia, sa musia vybaviť núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

9. Podlahy, steny, stropy miestností a strechy

9.1. Podlahy pracovísk nesmú mať žiadne nebezpečné hrboly, diery ani šikmé plochy a musia byť pevné, stabilné a nešmykľavé.

9.2. Pracovné priestory, v ktorých sú pracoviská, musia mať primeranú izoláciu so zreteľom na druh prevádzky a fyzickú aktivitu zamestnancov.

9.3. Povrchy podláh, stien a stropov v miestnostiach musia byť také, aby ich bolo možné čistiť a obnovovať tak, aby spĺňali primeraný hygienický štandard.

9.4. Priehľadné alebo priesvitné steny, najmä celosklenené priečky v miestnostiach alebo v blízkosti pracoviska a dopravných komunikácií sa musia viditeľne označiť a vyrobiť z bezpečných materiálov alebo musia byť proti takýmto miestam alebo dopravným komunikáciám chránené, aby sa zabránilo kontaktu zamestnancov s týmito stenami alebo ich zraneniu spôsobenému rozbitím týchto stien.

9.5. Prístup na strechy vyrobené z materiálov s nedostatočnou pevnosťou sa nesmie povoliť bez takého vybavenia, ktoré zaistí, že práca na streche sa vykoná bezpečným spôsobom.

10. Okná a strešné okná

10.1. Zamestnanci musia mať možnosť otvoriť, zatvoriť, nastaviť alebo zaistiť okná a ventilátory bezpečným spôsobom. Keď sú otvorené, nesmú byť v takej polohe, aby predstavovali nebezpečenstvo pre zamestnancov.

10.2. Okná a strešné okná musia byť navrhované s takým vybavením alebo musia byť vybavené takými zariadeniami, aby umožňovali ich vyčistenie bez nebezpečenstva pre zamestnancov vykonávajúcich túto činnosť alebo pre zamestnancov nachádzajúcich sa v budove alebo v jej okolí.

11. Dvere a brány

11.1. Umiestnenie, počet, rozmery dverí a brán a materiál použitý na ich konštrukciu závisia od charakteru používania miestností alebo priestorov.

11.2. Priehľadné dvere sa musia primerane označiť v úrovni zraku zamestnanca.

11.3. Výkyvné dvere a brány musia byť priehľadné alebo musia mať vhodne umiestnené priehľadné plochy primeraných rozmerov.

11.4. Ak nie sú priehľadné alebo priesvitné plochy na dverách a bránach vyrobené z bezpečných materiálov a ak existuje nebezpečenstvo poranenia zamestnancov pri rozbití dvier alebo brány, musia sa tieto plochy chrániť pred rozbitím.

11.5. Posuvné dvere sa musia vybaviť bezpečnostným zariadením na ochranu pred vykoľajením a vypadnutím.

11.6. Dvere a brány otvárajúce sa smerom nahor sa musia vybaviť mechanizmom, ktorý ich zaistí proti samovoľnému pádu.

11.7. Dvere na únikových cestách sa musia primerane označiť a dať znútra kedykoľvek otvoriť bez osobitnej pomoci.

Tieto dvere sa musia dať otvoriť, ak je na pracovisku zamestnanec.

11.8. Ak je pre chodcov nebezpečné prechádzať cez bránu určenú pre dopravné prostriedky, musia sa v jej bezprostrednej blízkosti umiestniť aj dvere pre chodcov. Takéto dvere sa musia zreteľne označiť a musia byť stále priechodné.

11.9. Mechanické dvere sa musia funkčne riešiť tak, aby nepredstavovali pre zamestnancov nebezpečenstvo úrazu.

Musia sa vybaviť ľahko identifikovateľným a dostupným núdzovým vypínacím zariadením. Ak sa v prípade výpadku elektrickej energie automaticky neotvoria, musí byť možnosť otvoriť ich ručne.

12. Dopravné komunikácie – nebezpečné priestory

12.1. Dopravné komunikácie vrátane schodísk, pevných rebríkov, nakladacích plošín a rámp sa musia umiestniť a dimenzovať tak, aby zabezpečili ľahký, bezpečný a vhodný prístup pre chodcov alebo vozidlá, ktorý nebude ohrozovať zamestnancov nachádzajúcich sa v blízkosti dopravných komunikácií.

12.2. Komunikácie určené pre chodcov a na prepravu tovaru sa musia vyhotoviť so zreteľom na počet používateľov a na druh na nich vykonávaných činností.

12.3. Medzi dopravnými komunikáciami pre vozidlá a dverami, bránami, priechodmi pre chodcov, chodbami a schodiskami musí byť dostatočný voľný priestor.

12.4. Ak to použitie a vybavenie miestností z dôvodu ochrany zamestnancov vyžaduje, dopravné komunikácie sa musia zreteľne vyznačiť.

12.5. Ak sa na pracoviskách vyskytujú nebezpečné priestory, v ktorých vzhľadom na charakter práce existuje nebezpečenstvo pádu zamestnancov alebo predmetov, musia sa takéto pracoviská vybaviť zariadeniami, ktoré zabránia vstupu neoprávneným osobám do týchto priestorov.

Na ochranu zamestnancov oprávnených vstupovať do nebezpečných priestorov sa musia vykonať primerané opatrenia.

Nebezpečné priestory sa musia zreteľne označiť.

13. Osobitné opatrenia pre eskalátory a prepravníky

Činnosť eskalátorov a prepravníkov musí byť bezpečná.

Musia sa vybaviť potrebným bezpečnostným zariadením a ľahko identifikovateľným a dostupným núdzovým vypínacím zariadením.

14. Nakladacie plošiny a rampy

14.1. Nakladacie plošiny a rampy musia vyhovovať rozmerom nákladu, ktorý sa má prepravovať.

14.2. Nakladacie plošiny musia mať aspoň jeden východ. Ak je to technicky realizovateľné, plošiny presahujúce určitú dĺžku musia mať východ na každom konci.

14.3. Nakladacie rampy musia byť bezpečné, aby sa zabránilo pádom zamestnancov z týchto rámp, prípadne iným úrazom.

15. Rozmery miestností a voľný priestor v miestnostiach – voľnosť pohybu na pracovisku

15.1. Pracovné miestnosti musia mať dostatočnú podlahovú plochu, výšku a voľný priestor, aby sa zamestnancom umožnilo vykonávať prácu bez ohrozenia ich bezpečnosti, zdravia alebo pracovnej pohody.

15.2. Rozmery voľného neobsadeného priestoru na pracovisku sa musia vypočítať tak, aby umožňovali zamestnancom dostatočnú voľnosť pohybu pri vykonávaní ich práce.

Ak to z osobitných dôvodov nemožno dosiahnuť na pracovisku, musí mať zamestnanec zabezpečenú dostatočnú voľnosť pohybu v blízkosti svojho pracovného miesta.

16. Oddychové miestnosti

16.1. Tam, kde to bezpečnosť a ochrana zdravia zamestnancov vyžaduje, najmä vzhľadom na druh vykonávanej činnosti, alebo ak zamestnanci prekročia určitý počet, musia mať k dispozícii ľahko prístupnú oddychovú miestnosť.

Toto ustanovenie sa nevzťahuje na zamestnancov v kanceláriách alebo v podobných pracovných priestoroch, ktoré počas prestávky umožňujú primeranú relaxáciu.

16.2. Oddychové miestnosti musia byť dostatočne veľké a musia byť vybavené dostatočným počtom stolov a stoličiek s operadlami pre určitý počet zamestnancov.

16.3. V oddychových miestnostiach sa musia vykonať opatrenia na ochranu nefajčiarov pred obťažovaním a účinkami tabakového dymu.

16.4. Ak sa pracovný čas pravidelne a často prerušuje a nie je k dispozícii oddychová miestnosť, musia sa vytvoriť iné priestory, v ktorých sa zamestnanci môžu zdržiavať počas týchto prerušení, kedykoľvek je to potrebné na zaistenie ich bezpečnosti a ochrany zdravia. V týchto priestoroch sa musia vykonať opatrenia na ochranu nefajčiarov pred obťažovaním a účinkami tabakového dymu.

17. Tehotné ženy a dojčiace matky

Tehotné ženy a dojčiace matky musia mať možnosť oddychovať poležiačky v primeraných podmienkach.

18. Zariadenia pre osobnú hygienu

18.1. Šatne a uzamykateľné skrinky

18.1.1. Ak sú zamestnanci povinní nosiť špeciálny pracovný odev a nemôžu sa prezliekať z dôvodu ochrany zdravia alebo zachovania súkromia v inej miestnosti, musia mať k dispozícii primeranú šatňu.

Šatňa musí byť ľahko prístupná, musí mať dostatočnú kapacitu a musí sa vybaviť nábytkom na sedenie.

18.1.2. Šatne musia byť dostatočne veľké a musia sa vybaviť zariadením, ktoré každému zamestnancovi umožní uzamknúť si odev a obuv počas pracovného času.

Ak to okolnosti vyžadujú (napr. nebezpečné látky, vlhkosť, nečistota), uzamykateľné skrinky na pracovné oblečenie sa musia oddeliť od uzamykateľných skriniek na civilné oblečenie a v odôvodnených prípadoch umiestniť v oddelených miestnostiach.

18.1.3. Musia sa vykonať opatrenia na oddelenie šatní alebo na oddelené používanie šatní pre mužov a ženy.

18.1.4. Ak podľa bodu 18.1.1. nie sú šatne potrebné, musí mať každý zamestnanec k dispozícii miesto na odkladanie svojho oblečenia.

18.2. Sprchy a umývadlá

18.2.1. Ak to vyžaduje charakter práce alebo ochrana zdravia, musia mať zamestnanci k dispozícii primeraný počet vhodných spŕch.

Musia sa vykonať opatrenia na oddelenie sprchovacích miestností alebo na oddelené používanie spŕch pre mužov a ženy.

18.2.2. Sprchovacie miestnosti musia byť dostatočne veľké, aby umožnili každému zamestnancovi umyť sa bez prekážok v podmienkach primeraného hygienického štandardu.

Sprchy sa musia vybaviť teplou a studenou tečúcou vodou.

18.2.3. Ak podľa bodu 18.2.1. sprchy nie sú potrebné, v blízkosti pracovísk a šatní musí byť k dispozícii vhodná miestnosť s umývadlami s tečúcou vodou (v prípade potreby teplou).

Umývadlá sa musia oddeliť alebo používať oddelene pre mužov a ženy, ak je to nevyhnutné z dôvodu zachovania súkromia.

18.2.4. Ak sú miestnosti so sprchami alebo s umývadlami od šatní oddelené, musí byť medzi nimi jednoduchý priechod.

18.3. Záchody a umývadlá

V blízkosti pracovísk, oddychových miestností, šatní, miestností so sprchami alebo s umývadlami musia byť k dispozícii oddelené zariadenia pre osobnú hygienu s dostatočným počtom záchodov a umývadiel.

Musia sa vykonať opatrenia na oddelenie záchodov alebo na oddelené používanie záchodov pre mužov a pre ženy.

19. Miestnosti na poskytnutie prvej pomoci

19.1. Ak si to vyžaduje veľkosť pracovných priestorov, druh vykonávanej činnosti a frekvencia výskytu nehôd, musí byť k dispozícii jedna miestnosť alebo viac miestností na poskytnutie prvej pomoci.

19.2. Miestnosti na poskytnutie prvej pomoci sa musia vybaviť základnými zariadeniami a prostriedkami na poskytovanie prvej pomoci a musia byť ľahko prístupné aj pri manipulácii s nosidlami.

Tieto miestnosti sa musia označiť značkami podľa osobitného predpisu.

19.3. Okrem toho primerané vybavenie pre prvú pomoc musí byť dostupné na všetkých miestach, kde si to pracovné podmienky vyžadujú.

Toto vybavenie sa musí vhodne označiť a byť ľahko prístupné.

20. Zdravotne postihnutí zamestnanci

Ak je to potrebné, pracoviská musia byť usporiadané tak, aby boli vytvorené podmienky pre zdravotne postihnutých zamestnancov.

Toto ustanovenie sa vzťahuje predovšetkým na zariadenia, ktoré zdravotne postihnutí zamestnanci používajú, najmä na dvere, chodby, schodiská, sprchy, umývadlá a záchody, ako aj na pracoviská, na ktorých sú priamo zdravotne postihnuté osoby zamestnané.

21. Vonkajšie pracoviská (osobitné ustanovenia)

21.1. Pracoviská, dopravné komunikácie a ďalšie plochy a zariadenia na otvorenom priestranstve, ktoré používajú zamestnanci alebo na ktorých zamestnanci vykonávajú pracovnú činnosť, musia byť usporiadané tak, aby sa chodci a mobilné mechanizmy mohli bezpečne pohybovať.

Body 12, 13 a 14 sa vzťahujú aj na hlavné dopravné komunikácie na pracovisku (dopravné komunikácie vedúce k stálym pracoviskám), na dopravné komunikácie používané na pravidelnú údržbu a kontrolu zariadení a na nakladacie plošiny.

Bod 12 sa vzťahuje aj na vonkajšie pracoviská.

21.2. Vonkajšie pracoviská sa musia primerane osvetliť umelým osvetlením, ak denné svetlo nie je dostatočné.

21.3. Ak zamestnanci vykonávajú prácu na vonkajších pracoviskách, musia sa takéto pracoviská, ak je to potrebné, upraviť tak, aby zamestnanci

a) boli chránení pred nepriaznivými poveternostnými podmienkami, a ak je to potrebné, pred padajúcimi predmetmi,

b) neboli vystavení škodlivej hladine hluku ani iným škodlivým vonkajším vplyvom, ako sú plyny, výpary alebo prach,

c) boli schopní v prípade nebezpečenstva rýchle opustiť svoje pracoviská alebo aby sa im mohla poskytnúť okamžitá pomoc,

d) sa nemohli pošmyknúť alebo spadnúť.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 201/2001 Z. z.

MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA BEZPEČNOSŤ A OCHRANU ZDRAVIA NA PRACOVISKU UVEDENOM DO PREVÁDZKY PRED NADOBUDNUTÍM ÚČINNOSTI TOHTO NARIADENIA

1. Všeobecne

Požiadavky uvedené v tejto prílohe sa uplatňujú vždy, keď to vyžaduje charakter pracoviska, činnosť, okolnosti alebo riziko ohrozenia zdravia

2. Stabilita a pevnosť

Budovy, v ktorých sú umiestnené pracoviská, musia konštrukciou a pevnosťou vyhovovať účelu ich používania.

3. Elektrické inštalácie

Elektrická inštalácia sa musí navrhnúť a vyhotoviť tak, aby nebola zdrojom nebezpečenstva požiaru alebo výbuchu; osoby sa musia primerane chrániť pred nebezpečenstvom úrazu, ktorý by mohol byť spôsobený priamym alebo nepriamym kontaktom s elektrickou inštaláciou.

Návrh, vyhotovenie a výber materiálov a ochranných zariadení musí zodpovedať napätiu, podmienkam prostredia a spôsobilosti osôb, ktoré majú prístup k častiam inštalácie.

4. Únikové cesty a núdzové východy

4.1. Únikové cesty a núdzové východy musia zostať trvalo voľné a musia viesť čo najkratšou cestou na voľné priestranstvo alebo do bezpečného priestoru.

4.2. V prípade nebezpečenstva musia mať zamestnanci možnosť rýchlo a čo najbezpečnejšie opustiť všetky pracoviská.

4.3. Musí sa zabezpečiť primeraný počet únikových ciest a núdzových východov.

4.4. Dvere núdzových východov sa musia otvárať smerom von.

Pre núdzové východy nemožno použiť posuvné alebo otáčavé dvere.

Dvere núdzových východov sa nesmú zamknúť alebo zabezpečiť takým spôsobom, ktorý by v prípade potreby znemožňoval ich jednoduché a rýchle otvorenie.

4.5. Určené únikové cesty a núdzové východy sa musia označiť značkami podľa osobitných predpisov.

Značky sa musia umiestniť na vhodných miestach a vyhotoviť tak, aby boli trvanlivé a zreteľne čitateľné.

4.6. Únikové dvere sa nesmú uzamknúť.

Únikové cesty, núdzové východy a dopravné cesty a dvere vedúce k nim musia byť voľné, aby sa mohli kedykoľvek bez problémov použiť.

4.7. Únikové cesty a núdzové východy, ktoré vyžadujú osvetlenie, sa musia vybaviť núdzovým osvetlením primeranej intenzity pre prípad výpadku osvetlenia.

5. Zisťovanie a hasenie požiaru

5.1. V závislosti od veľkosti a spôsobu využívania budov, od ich vybavenia a v závislosti od fyzikálnych a chemických vlastností látok, ktoré sa v nich nachádzajú, a od maximálneho potenciálneho počtu prítomných osôb sa musia pracoviská vybaviť vhodným protipožiarnym zariadením a v prípade potreby detektormi požiaru a výstražnými systémami.

5.2. Neautomatické protipožiarne zariadenia musia byť ľahko prístupné a jednoducho použiteľné. Tieto zariadenia sa musia označiť značkami podľa osobitných predpisov.

Značky sa musia umiestniť na vhodných miestach a vyhotoviť tak, aby boli trvanlivé a zreteľne čitateľné.

6. Vetranie uzatvorených pracovísk

6.1. Na uzatvorených pracoviskách treba vykonať opatrenia na zabezpečenie dostatočného prívodu čerstvého vzduchu so zreteľom na používané pracovné postupy a fyzickú záťaž zamestnancov.

Ak sa použije nútené vetranie, musí sa udržiavať v prevádzkyschopnom stave.

Ak je to potrebné na ochranu zdravia zamestnancov, musí každú poruchu núteného vetrania indikovať kontrolný systém.

6.2. Klimatizácia alebo mechanické vetranie sa musí prevádzkovať takým spôsobom, aby zamestnanci neboli vystavení prievanu spôsobujúcemu tepelnú nepohodu.

Akékoľvek odpady a nečistoty, ktoré môžu bezprostredne ohroziť zdravie zamestnancov znečistením ovzdušia, sa musia bezodkladne odstrániť.

7. Teplota na pracovisku

7.1. Počas pracovného času teplota v miestnostiach, v ktorých sú umiestnené pracoviská, musí byť primeraná so zreteľom na použité pracovné postupy a fyzickú záťaž zamestnancov.

7.2. Teplota v odpočívacích priestoroch, služobných miestnostiach, zariadeniach pre osobnú hygienu, jedálňach a v miestnostiach prvej pomoci musí byť primeraná účelu týchto priestorov.

7.3. Okná, strešné okná, svetlíky a sklenené obvodové segmenty musia zabraňovať nadmernému pôsobeniu slnečného svetla so zreteľom na charakter práce a pracoviska.

8. Prirodzené a umelé osvetlenie pracovísk

8.1. Pracoviská sa musia v čo najväčšej miere osvetliť prirodzeným svetlom a vybaviť umelým osvetlením vyhovujúcim bezpečnosti a ochrane zdravia zamestnancov.

8.2. Pracoviská, na ktorých sú zamestnanci vystavení nebezpečenstvu v prípade poruchy umelého osvetlenia, sa musia vybaviť núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

9. Dvere a brány

9.1. Priehľadné dvere sa musia primerane označiť v úrovni zraku zamestnanca.

9.2. Výkyvné dvere a brány musia byť priehľadné alebo musia mať vhodne umiestnené priehľadné plochy primeraných rozmerov.

10. Dopravné komunikácie – nebezpečné priestory

Ak sa na pracoviskách vyskytujú nebezpečné priestory, v ktorých vzhľadom na charakter práce existuje nebezpečenstvo pádu zamestnancov alebo predmetov, musia sa takéto pracoviská vybaviť zariadeniami, ktoré zabránia vstupu neoprávneným osobám do týchto priestorov.

Na ochranu zamestnancov oprávnených vstupovať do nebezpečných priestorov sa musia vykonať primerané opatrenia.

Nebezpečné priestory sa musia zreteľne označiť.

11. Oddychové miestnosti

11.1 Tam, kde to bezpečnosť a ochrana zdravia zamestnancov vyžaduje, najmä vzhľadom na druh vykonávanej činnosti, alebo ak zamestnanci prekročia určitý počet, musia mať k dispozícii ľahko prístupnú oddychovú miestnosť.

Toto ustanovenie sa nevzťahuje na zamestnancov v kanceláriách alebo v podobných pracovných priestoroch, ktoré počas prestávky umožňujú primeranú relaxáciu.

11.2. Miestnosti a priestory sa musia vybaviť stolmi a stoličkami s operadlami.

11.3. V oddychových miestnostiach sa musia vykonať opatrenia na ochranu nefajčiarov pred obťažovaním a účinkami tabakového dymu.

12. Tehotné ženy a dojčiace matky

Tehotné ženy a dojčiace matky musia mať možnosť oddychovať poležiačky v primeraných podmienkach.

13. Zariadenia pre osobnú hygienu

13.1. Šatne a uzamykateľné skrinky

13.1.1. Ak sú zamestnanci povinní nosiť špeciálny pracovný odev a nemôžu sa prezliekať z dôvodu ochrany zdravia alebo zachovania súkromia v inej miestnosti, musia mať k dispozícii primeranú šatňu.

Šatňa musí byť ľahko prístupná a musí mať dostatočnú kapacitu.

13.1.2. Šatne musia byť vybavené zariadením, ktoré umožní každému zamestnancovi uzamknúť si odev a obuv počas pracovného času.

Ak to okolnosti vyžadujú (napr. nebezpečné látky, vlhkosť, nečistota), uzamykateľné skrinky na pracovný odev a obuv sa musia oddeliť od uzamykateľných skriniek na civilný odev a obuv.

13.1.3. Musia sa vykonať opatrenia na oddelenie šatní alebo na oddelené používanie šatní pre mužov a ženy.

13.2. Sprchy, záchody a umývadlá

13.2.1. Pracoviská sa musia vybaviť tak, aby mali zamestnanci v blízkosti

a) sprchy, ak si to vyžaduje charakter ich práce,

b) osobitné zariadenia vybavené primeraným počtom záchodov a umývadiel.

13.2.2. Sprchy a umývadlá sa musia vybaviť tečúcou vodou (v prípade potreby teplou).

13.2.3. Musia sa vykonať opatrenia na oddelenie sprchovacích miestností alebo na oddelené používanie spŕch pre mužov a ženy.

Musia sa vykonať opatrenia na oddelenie záchodov alebo na oddelené používanie záchodov pre mužov a ženy.

14. Vybavenie prostriedkami prvej pomoci

Pracoviská sa musia vybaviť prostriedkami prvej pomoci.

Tieto prostriedky sa musia vhodne označiť a musia byť ľahko prístupné.

15. Zdravotne postihnutí zamestnanci

Ak je to potrebné, pracoviská musia byť usporiadané tak, aby boli vytvorené podmienky pre zdravotne postihnutých zamestnancov.

Toto ustanovenie sa vzťahuje predovšetkým na zariadenia, ktoré zdravotne postihnutí zamestnanci používajú, najmä na dvere, chodby, schodiská, sprchy, umývadlá a záchody, ako aj na pracoviská, na ktorých sú priamo zdravotne postihnuté osoby zamestnané.

16. Pohyb chodcov a vozidiel

Vonkajšie a vnútorné pracoviská musia byť organizované tak, aby sa chodci a vozidlá mohli bezpečne pohybovať.

17. Vonkajšie pracoviská (osobitné ustanovenia)

Ak zamestnanci vykonávajú prácu na vonkajších pracoviskách, musia sa takéto pracoviská, ak je to potrebné, upraviť tak, aby zamestnanci

a) boli chránení pred nepriaznivými poveternostnými podmienkami, a ak je to potrebné, pred padajúcimi predmetmi,

b) neboli vystavení škodlivej hladine hluku ani iným škodlivým vonkajším vplyvom, ako sú plyny, výpary alebo prach,

c) boli schopní v prípade nebezpečenstva rýchle opustiť svoje pracoviská alebo aby sa im mohla poskytnúť okamžitá pomoc,

d) sa nemohli pošmyknúť alebo spadnúť.

1) § 2 a § 3 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov.

2) § 10 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.